

УДК 378.36:81'27

СУПРУН Д. М.,

доктор педагогічних наук,

професор кафедри спеціальної психології та медицини

Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (м. Київ);

 <https://orcid.org/0000-0003-4725-094X>

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНШОМОВНОГО АСПЕКТУ ЯК ОBOB'ЯЗKOBA УMOBA OPTИMІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

В статті подано огляд сучасного стану професійної підготовки поліцейських в контексті європейської інтеграції. Доведено необхідність розвитку управлінських вмінь та навичок і іншомовної комунікативної компетенції зазначеної підготовки.

Ключові слова: професійна компетентність, конкурентоспроможність, професійна мобільність, професійне самоздійснення.

Європейський освітній простір просуває ідею «трикутника знань», яка полягає в максимально тісному зв'язку освіти, дослідної діяльності та технологічних інновацій. Характерними рисами глобалізації в галузі освіти є уніфікація знань, загальне прагнення країн світу до досягнення високої якості освіти. Освіта стає ключовою детермінантою економічних результатів та світового потенціалу [3, с. 161]. Глобалізація, не дивлячись на відмінності в її оцінці, є об'єктивною реальністю, вимагає від національних систем вищої освіти нової цільової орієнтації, що враховує потреби в міжнародній солідарності.

Саме процеси глобалізації, змінності, конкуренції, що з кожним роком владніше заявляють про себе у світі, зобов'язують нарощувати дослідницькі зусилля з осмислення ролі освіти у формуванні особистості, адекватної інноваційному типу суспільного прогресу – інноваційної особистості. Досягнення конкурентоспроможної якості національної освіти поліцейських в контексті цивілізаційних змін нині стає пріоритетом модернізації освіти України.

В умовах глобалізації, інтеграції й ускладнення соціальної діяльності, значної кількості інформації, швидкого і постійного оновлення технологій поліцейські можуть успішно здійснювати функціональні обов'язки тільки в тому випадку, якщо вони матимуть певні життєві ціннісні орієнтації, якості і здібності, що забезпечать стійкість їх розвитку, соціальну мобільність, творчу особистісну позицію та гнучку адаптацію до усіх трансформацій. Це обумовлює необхідність заміни традиційної, «знаннєвої» парадигми вищої освіти на нову, що більшою мірою відповідає актуальним і перспективним потребам як розвитку суспільства, так і потребам майбутніх фахівців досліджуваної категорії.

Беззаперечними є переваги компетентнісного підходу на царині освітньої діяльності, що полягають в наступному: його концепція номінується у площині застосування знань та моделює процес пізнання, отже є проектно-дослідницькою діяльністю теоретичного і практичного змісту; він уможливорює практичне особистісно-діяльнісне навчання; розглядається як засіб реалізації транс- та міжпредметної інтеграції. Таким чином, даний підхід є корелятом традиційних підходів у сучасній освіті поліцейських. Науково обгрунтоване вирішення означених проблем детермінує переосмислення цілей даної професійної підготовки, їх реалізацію шляхом застосування компетентнісного підходу в якості засобу змістової її модернізації, оптимізації та інтенсифікації. Тож, в контексті визначених пріоритетів необхідно дотримуватися поетапної реалізації професійної підготовки на компетентнісно-орієнтованих засадах мегасистеми цілісного освітнього простору, де компетентнісний підхід розглядається як домінуючий вектор оновлення змісту вищої освіти в умовах багаторівневої підготовки кадрів [3, с. 7]. Поліцейський має бути одночасно й носієм варіативності теоретичних і практичних знань та вмінь. Запорукою

загального й професійного зростання молодого спеціаліста є виважене залучення до різних сфер самовиховання засобом формування належного рівня компонентів професійної підготовки з включенням іншомовного аспекту. В Україні актуальність цього питання викликана необхідністю модернізації зазначеної галузі, зокрема, специфікою навчання в контексті інтернаціоналізації вищої освіти та особливостями адаптації в умовах лінгвокультурного середовища.

Іноземна мова у системі професійної освіти, зокрема у підготовці поліцейських, вже давно вийшла за рамки загальноосвітньої дисципліни. Сьогодні вона розглядається як одна із складових професійної підготовки поряд зі спеціальними предметами. У сучасних умовах знання іноземної мови є засобом успішної професійної та наукової діяльності, а рівень володіння нею виступає одним з показників становлення професійної культури особистості. Новітня концепція викладання іноземних мов вимагає нової орієнтації цілей, принципів, змісту, методик, оцінювання набутих знань відповідно до визначених в освітньо-кваліфікаційній характеристиці фахівця типових завдань та вмінь їх застосування у практичній діяльності. Доцільною і методично виправданою є професійна, комунікативно-спрямована підготовка з іноземної мови, кінцева мета якої відповідає окресленим уявленням курсантів про їх майбутню професійну діяльність (предметність діяльності), стимулює відповідними заходами потребу у вивченні іноземної мови (вмотивованість діяльності), призводить у співзвуччя навчальну діяльність іноземною мовою з особистою метою (цілеспрямованість діяльності), а також сприяє актуальному усвідомленню необхідності вивчення іноземної мови як запоруки стати освіченою, культурною, професійною, конкурентноспроможною та успішною людиною (усвідомленість діяльності) [1, с. 108].

Без вивчення міжнародного досвіду неможливо розвивати ефективну професійноорієнтовану вітчизняну систему підготовки поліцейських, зокрема, іноземною мовою, яка була б адаптована до європейських норм і кращих світових освітніх стандартів. Отже, підтверджуються наявні суперечності між новими суспільними вимогами до компетентності фахівців-поліцейських в контексті європейської інтеграції та традиційним підходом до організації професійноорієнтованої підготовки іноземною мовою. Відтак, дана підготовка потребує суттєвої науково обґрунтованої модернізації, зокрема, запровадження окремих спецкурсів, тренінгів, майстер-класів іноземною мовою, що уможливить вирішення актуальних завдань щодо інтеграції до Європейського простору загалом, та відповідності чинної системи підготовки кадрів досліджуваної категорії спеціалістів щодо кращих світових зразків та провідних тенденцій, зокрема [5, с. 28]. Реалізація іншомовного складової має допомогти створити для особистості фахівця в правоохоронній системі стійкі смисложиттєві орієнтири у мінливому світі, особистісний сенс професійної самореалізації саме у формі професійного самоздійснення.

Список бібліографічних посилань

1. Бойко-Бузиль Ю. Ю., Горбенко С. Л., Кущенко І. В., Лапко А. Г., Супрун М. О. Методика викладання психології у вищій школі. Київ : Атіка, 2012. 272 с.
2. Супрун Д. М. Професійна підготовка психологів в галузі спеціальної освіти : монографія. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. 392 с.
3. Супрун Д. М. Модернізація змісту професійної підготовки психологів в галузі спеціальної освіти : монографія. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 492 с.
4. Супрун Д. М. Теорія та практика професійної підготовки психологів в галузі спеціальної освіти : дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.03. Київ, 2018. 657 с.
5. Супрун Д. М. Management – a component of psychologists` professional training (менеджмент – складова професійної підготовки психологів) : навч.-метод. посіб. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 321 с.
6. Супрун М. О. Основи професійного самовиховання майбутнього співробітника МВС України : навч. посіб. Київ : КІВС, 1998. 100 с.

Отримано 16.03.2020

